

اسلامی سازی علوم انسانی مسئله آکادمیک است نه ایدئولوژیکی

عضو مجلس خبرگان گفت: ما به عنوان یک فعالیت آکادمیک نه از منظر ایدئولوژی و نه از نظر تعصب به اسلام می‌خواهیم با روش علمی محض بدانیم معرفت چیست و علوم انسانی اسلامی بسازیم.

آیت‌الله مصباح‌یزدی در کنگره بین‌المللی علوم انسانی اسلامی اسلامی سازی علوم انسانی مسئله آکادمیک است نه ایدئولوژیکی عضو مجلس خبرگان گفت: ما به عنوان یک فعالیت آکادمیک نه از منظر ایدئولوژی و نه از نظر تعصب به اسلام می‌خواهیم با روش علمی محض بدانیم معرفت چیست و علوم انسانی اسلامی بسازیم.

به گزارش خبرنگار آیین و اندیشه خبرگزاری فارس آیت‌الله مصباح یزدی رئیس مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی(ره) در نخستین کنگره بین‌المللی علوم انسانی اسلامی که عصر امروز در مرکز همایش‌های بین‌المللی به کار خود پایان داد، اظهار داشت: انقلاب اسلامی ایران اگر نگوییم مهم‌ترین پدیده مسلمین لاقلاً یکی از مهم‌ترین پدیده تاریخ اسلام است.

وی افزود: این انقلاب ابتدا یک تحول سیاسی در کشور بود که رژیم شاهنشاه را به تاریخ خود و نظام براساس ارزش‌های دینی بنا نهاد.

***عنصر اصلی انقلاب اسلامیت است**

آیت‌الله مصباح یزدی گفت: این انقلاب عنصر اصلی آن اسلامیت است و اسلام از یک نظر مقوله فرهنگی است برای اینکه مبتنی بر باورها و ارزشهاست.

وی گفت: اساس هر فرهنگ باورها و ارزشهاست اسلام مقوله فرهنگی است انقلاب به معنای تمام کلمه در جامعه اسلامی مبدا آن تحول در فرهنگ است.

آیت‌الله مصباح یزدی ادامه داد: در بین نهادهای جامعه آنچه فرهنگ‌ساز است دانشگاهها و حوزه‌های علمیه است و فرهنگ جامعه ما را می‌سازد برای اینکه انقلاب اسلامی در همه ابعاد اسلامی شود باید فرهنگ آن اسلامی باشد باورها و ارزشهای مردم براساس اسلام شکل گیرد برای همین در بدو انقلاب ستاد انقلاب فرهنگی مامور این کار شد و بعدها تبدیل به شورای عالی انقلاب فرهنگی شد.

عضو مجلس خبرگان گفت: با افتتاح دانشگاه بعد از انقلاب قدم اولیه برای اسلامی کردن دانشگاه برداشته شد و افرادی با سادگی ناآگاهانه و متعهدانه در پی ساختن مساجد و دسته‌های عزاداری بودند افراد آگاه می‌دانستند اینها شکل صوری دارد و اسلامی کردن دانشگاهها به معنی اسلامی کردن آموزه‌های دانش است و این روند در آغاز سرعت کامل پیدا نکرد و احياناً شتاب منفی داشت.

وی تصریح کرد: دلیل آنکه اسلامی کردن دانشگاه سرعت لازم نداشت را کار عظیم اسلامی کردن دانشگاهها می‌دانست که یک کار فرهنگی و زودبازده نیست.

آیت‌الله مصباح یزدی گفت: برای اینکه کل دانشگاه کشور تحول یابد کار دشوار و زمانبر است و افراد پرحوصله می‌خواهد که با مدیریت فرهنگی نیز آشنایی داشته باشند.

وی عامل دیگر کندی سیر اسلامی سازی علوم انسانی که برای همه قابل قبول است را زمان‌بر و هزینه‌بر بودن این کار است و گفت: دفاع مقدس نیز آغاز شده بود در چنین شرایطی پیگیری کردن اسلامی کردن علوم انسانی که هزینه و نیروی زیادی می‌خواست در آن زمان امکانپذیر نبود.

عضو مجلس خبرگان گفت: وقتی مسائلی سیاسی بر مسائل معنوی سایه می‌اندازد کارها را دشوار می‌کند کسی که دلسوزانه به این مسائل می‌پرداخت مقام معظم رهبری است.

آیت‌الله مصباح یزدی افزود: کسانی که فکر می‌کردند اسلامی کردن دانشگاه این است که متد علوم تجربی را تغییر دهیم به جای تجربه در آزمایشگاه‌ها به قرآن و حدیث بپردازیم و یا روش عقلی را حذف کنیم و از روش نقلی استفاده کنیم در آزمایشگاه‌ها را ببندیم تصور بسیار خامی داشتند.

وی گفت: در آغاز اسلامی سازی علوم انسانی گمان براین بود علمی که با اسلام اصطحاکاتی ندارند بر سر جای خود باقی می‌مانند و نظریاتی که مخالف اسلام حذف شده و نظریات اسلامی جایگزین می‌شود.

آیت‌الله مصباح یزدی گفت: در اوایل دانشگاه با دید فوق کتابهای دانشگاهی را در اختیار فضلا قرار دادند تا نظریه جایگزین ایجاد شود. البته این روش فقط در طول چند سال به جمع‌آوری اشکالات بسنده کرد و به جواب نرسید.

وی گفت: اشکال دیگر که مورد پسند ظاهرپسندان این بود که علوم در اثر زحمات میلیون‌ها انسان در طول قرن‌ها و به روش آزمایشگاهی حاصل شده بود و نتایجی را به بار آورده است که زندگی بشر را شکل داده چگونه می‌توان روی همه اینها خط بطلان کشید و از نوع علوم اسلامی ایجاد کرد.

عضو مجلس خبرگان گفت: هنوز با اینکه بیش از 30 سال از طرح مسئله اسلامی‌سازی علوم انسانی می‌گذرد بسیاری از افراد بی‌غرض نسبت به معنای اسلامی کردن علوم بی‌اطلاعتند.

وی ادامه داد: اسلامی کردن علوم به این معناست که بخشی از علوم انسانی به موضوعاتی پرداخته که به طور صریح از فلسفه غیر اسلامی گرفته شده و نمونه بارز آن می‌توان در روانشناسی و جامعه‌شناسی یافت.

آیت‌الله مصباح یزدی افزود: چند روز پیش مشغول تماشای برنامه تلویزیونی بودم که در این برنامه روانشناسی روان انسان را ناشی از تعاملات مغز و اعصاب دانست و این جمله به معنای آن است که انسان روح ندارد البته فرد یاد شده هیچگونه تقصیری ندارد بلکه آن چیزی را که فرا گرفته بیان می‌کند.

وی گفت: یکی از کارهای اسلامی‌سازی علوم نقد کلی درباره مبانی علوم اسلامی موجود است با روش تجربی همین سخن روانشناس رد می‌شود آیا آن روانشناس یا معتقدان به این نگاه روح را در آزمایشگاه بررسی کرده‌اند.

وی افزود: کتابهای دانشگاهی که در دوران جمهوری اسلامی نوشته شده دو نظریه در مورد آفرینش جهان وجود دارد که یک نظریه را علمی دانستند که جهان در آغاز توده متراکمی بود که انفجار صورت گرفت و کیهان و منظومه‌ها پیدا شده است.

رئیس مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی(ره) گفت: با این نگاه براساس تصادف سلول زنده پدید آمده و بعد بر اثر تکامل انسان پیدا شده است و اگر پرسیده شود چرا این فرضیه علمی است و در کدام آزمایشگاه بررسی شده است هیچ جوابی ندارد.

وی ادامه داد: فلسفه می‌گوید هیچ معلولی بدون علت تحقق نمی‌یابد کل کیهان‌شناسی مبنی بر این فرضیه است و دلیل عقلی ندارد. نقد کلی نسبت به همه علوم انسانی از راه روش شناسی است و در اثبات مسائل علمی نیاز به اصول موضوعه‌ای است که در فلسفه باید اثبات شود.

وی گفت: سکولارها براین باورند مفاهیمی مانند خدا، پیغمبر و معجزه از جنس ایدئولوژی هستند و علمی نیست و پذیرفتن آن سلیقه‌ای است مثل کسی که رنگ و عطر خاصی را بپذیرد تا نتوانیم بحث معرفت‌شناسی را حل کنیم و اصول موضوعه را اثبات کنیم اصلاً معرفت علمی را نمی‌شود اثبات کرد.

آیت‌الله مصباح یزدی گفت: ما به عنوان یک فعالیت آکادمیک نه از منظر ایدئولوژی و نه از نظر تعصب به اسلام می‌خواهیم به روش علمی محض بدانیم معرفت چیست. ما ادعا داریم که مجموعه‌ای از علوم ارائه می‌دهیم که از اساسی‌ترین نکته شروع می‌شود و این علم تا معرفت‌شناسی، هستی‌شناسی و انسان‌شناسی صحیحی نداشته باشد قابل بحث نیست.

عضو مجلس خبرگان گفت: بعد از اینکه معرفت‌شناسی دقیق داشتیم و پی به این نکته بردیم که عقل جایگاه مهم دارد اسلامی کردن

علوم به معنی برگردان علوم به مبانی اساسی خودمان است که همان اسلام است.

وی ادامه داد: یعنی وجود روحی که بتواند مستقل از بدن باقی بماند این در حالی است که روانشناسان غربی می‌گویند روح همین فعل و انفعالات است و این سخنی عجیب است که در خود غرب نقد شده است.

آیت‌الله مصباح یزدی گفت: اگر حتی بر روی نظریه فوریید کار کنی متوجه می‌شوی اصول موضوعی دارد که با ماتریالیسم سازگار نیست.